Nᴱᴿ 116

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 27 Września v. s. 1822 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 19 września.
(*z Gazety Sankt petersburskiey.*)

Wielkiey uroczystości obrząd Chrztu ś. JEY CESARSKIEY WYSOKOŚCI, nowonarodzoney WIELKIEY XIĘŻNICZKI, OLGI MIKOŁAJEWNY, dopełnił się we środę, d. 13 t. m., w Pałacu Taurycki m, w sposobie następującym:

Za poprzedniczém obwieszczeniem zgromadziły się do pomienionego pałacu wszystkie znakomite obojey płci Osoby i Ministrowie zagraniczni, o godzinie 10tey zrana. Damy były w ubiorach ruskich, a Kawalerowie w galowych.

Tymczasem Wysoka nowonarodzona WIELKA XIĘŻNICZKA z pałacu swojego przywieziona do Taurychiego, przez Damę Stanu, Xiężnę *Wołkońską*, w karecie, w towarzystwie urzędników Dworu ICH CESARSKICH WYSOKOŚCI, i przeniesiona do wewnętrznych pokojow NAYJAŚNJEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI MARYI FEDEROWNY.

Kiedy wszystko było przygotowaném do udania się do Kościoła, wtedy ICH CESARSKIM MOSCIOM doniosł o tem Marszałek Dworu, i po odebraniu rozkazow zaczęło się iście do Kościoła w następującym porządku.

1) Dworu JEGO CESARSKIEY MOŚCI furyerowie dworu i kamer furyerowie, po parze.

2) Mistrz obrzędow i Wielki Mistrz obrzędow.

3) Dworu JEGO CESARSKIEY MOŚCI Kamerjunkrowie, Kamerherowie i Kawalerowie Dworu, po parze, młódsi na przedzie.

4) Pierwsi Urzędnicy Dworu, po parze, młódsi na przedzie.

5) NAYJAŚNIEYSZE CESARZOWE JEYMOŚCIE, mając przed SOBĄ o podal Ober-Kamerhera.

6) JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ, WIELKI XIĄŻĘ JEGOMOŚĆ, MIKOŁAY PAWŁOWICZ

7) Wysokie nowonarodzone dziecię, niesione przez Damę Stanu, Xiężnę A. N. *Wołkońską*. Po bokach jey szli, przytrzymując poduszkę i pokrycie, Rzeczywisty Radca Tayny Xiążę *Kurakin*, i Jenerał piechoty Xiążę *Łobanow-Rostowski*.

8) Xiężna Wirtemberska *Antoanetta* i Xiężniczka *Marya*.

9) Damy stanu, Kamer-Freileiny, a za niemi dalsze obojey płci osoby.

Przed Naywyższem wyyściem Ministrowie zagraniczni, uszykowani w Kościele przez Wielkiego Mistrza Obrzędow, w mieyscu dla nich przyzwoitem; a Pruski Minister o podal od NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI MARYI FEDEROWNY.

Przy weyściu do Kościoła NAYJAŚNIEYSZE CESARZOWE JEYMOŚCIE spotkane były przez Metropolitę i znakomite Duchowieństwo z Krzyżem i wodą święconą. Potym zaczęły się święte obrzędy Chrztu, które sprawował Kapelan NAYJAŚNIEYSZYCH CESARSTWA ICHMOŚC *soborem*. Rodzicami chrzestnemi byli: NAYJAŚNIEYSZA CESARZOWA JEYMOŚĆ MARYA FEDEROWNA; NAYJAŚNIEYSZY KRÓL JEGOMOŚĆ PRUSKI i NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ.—Na czas Chrztu świętego, JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIĄŻĘ JEGOMOŚĆ MIKOŁAY PAWŁOWICZ, wyszedł z kościoła do blizkiego pokoju, gdzie się zabawił do jego skończenia; a potym powrócił do Kościoła.

Po skończeniu Chrztu świętego zaśpiewano: *Ciebie Boże Chwalemy!* wśród wystrzału 201 razy z dział twierdzy sankt-petersburskiey i wśród odgłosu dzwonów we wszystkich kościołach.

Potym zaczęła się Msza święta, którą odprawiał Metropolita Nowgorodzki i Sankt-petersburski. Podczas niey wczasie należytym, NAYJAŚNIEYSZA CESARZOWA JEYMOŚĆ; przyniosła Wysoko nowo narodzoną do uczęstnictwa Nayświętszych Tajemnic Pańskich, po bokach mając tych, którzy przytrzymywali poduszkę. Po dopełnieniu Nayświętszego uczęstnictwa, w czasie śpiewu: Niech się napełnią usta nasze, podany został NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI MARYI FEDEROWNIE, na złotey tacy Order, który raczyła włożyć na Wysoką nowonarodzoną.— Znaki orderu podawał, w niebytności Kanclerza Orderów Rossyyskich, zastępujący jego mieysce, Xiążę Alexy Borysowicz *Kurakin*.

Z Kościoła NAYJAŚNIEYSZE CESARZOWE raczyły powrócić w tymże porządku do wewnętrznych pokojow; a nowo ochrzczone dziecię odwieziono do pałacu, do WYSOKICH SWOICH RODZICÓW.

Tego dnia, u NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI, w pałacu Taurychim, był obiad, na który zaproszone: Damy stanu, Freyleiny i dalsze znakomite osoby płci obojey. — Do stołu grała muzyka, a pod czas spełnianego zdrowia z twierdzy sankt petersburskiey dały się słyszeć wystrzały działowe, mianowicie: 1) Zdrowie Wysoko nowonarodzonego dziecięcia, 31 wystrzałow. 2) NAYJAŚNIEYSZYCH CESARZOWYCH, NAYJAŚNIEYSZEGO KRÓLA JEGOMOŚCI PRUSKIEGO i NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI, 51 wystrzałow. 3) Wielkiego Xiążęcia MIKOŁAJA PAWŁOWICZA i Wielkiey Xiężny ALEXANDRY FEDEROWNY, 31 wystrzałow. 4) Całego NAYJAŚNIEYSZEEO DOMU CESARSKIEGO, 31 wystrzałów: 5) Duchowieństwa i wszystkich wiernych poddanych, 21 wystrzałów.

Kubki przy tey okoliczności podawali: NAYJAŚNIEYSZYM CESARZOWYM Wielki Podczaszy, NAYJAŚNIEYSZEMU WIELKIEMU XIĄŻĘCIU JEGOMOŚCI Marszałek JEGO Dworu, a Xiężnie Wirtemberskiey i Xiężniczce, Kamerherowie.

Wieczorem całe miasto było oświecone.

Gazeta senacka z dnia 2 września ogłosiła następującą Opinią Rady Państwa:

Rada Państwa na Departamencie spraw cywilnych i duchownych i na Powszechném zebraniu rozważała przełożenie Rządzącego Senatu Powszechnego Zebrania Departamentow Sankt petersburskich, względem pozwolenia wnukowi Jenerała Porucznika *Timaszowa*, pochodzącemu z rodzoney jego siostry, *Alexemu Bełingowi* używać imienia familiynego i herbu *Timaszowych*.

W rzeczy tey w Rządzącym Senacie różne zaszły zdania.

Pięciu Senatorów utrzymywało: ponieważ z prośby Jenerała Porucznika *Timaszowa*, i z wiadomości w rzeczy tey zebranych okazuje się, iż on potomków i następców linii mezkiey z imienia *Timaszowych* nie ma, i że familija ta ze śmiercią jego ma się zakończyć: gdyż naybliższymi i jedy-

nymi następcami majątku jego są dzieci i wnuki siostr jego rodzonych: *Nastazyi Zyżdrińskiey* i *Audocyi Bering*, z których też prosi on pozwolić przyjąć imie familiyne *Timaszowych* z prawem następstwa, *Alexemu Beringowi*, małoletniemu synowi zmarłego synowca jego *Alexandra Beringa*, porucznika artylleryi; przeto, dając wzgląd na 4oletnią służbę *Timaszowa* i opierając się na Ukazie 1714 roku marca 23 dnia, w którym rozkazano: dla wznowienia familii, w którey pozostanie jeden płci męzkiey; dalsi zaś z linii w dół idącey i w górę z tey familii wszyscy odemrą, oprócz płci żeńskiey, z których jedna albo kilka pozostało w panieńskim stanie, albo w zamęzciu; zatym pomieniony ostatni z owey familii powinien wszystkie nieruchome rzeczy, które nań przez następstwo spadły, oddać w następstwie jedney z nich, którey zechce, zamężney, wdowie lub pannie, z tym atoli warunkiem, iż mąż zamężney powinien przyjąć nazwisko tego, od którego bierze majątek nieruchomy:— wnukowi Jenerała Porucznika Timaszowa, Alexemu *Beringowi*, pozwolić przyjąć imie familiyne i herb, *Timaszowych*, a z przyjęciem tego imienia zostawić i prawo następstwa.

A większość głosow: 14 Senatorów, z którymi zgodził się i Minister Sprawiedliwości, przyymując opinią 5ciu Senatorów, izby na osnowie Ukazu 1714 roku marca 23, wnukowi *Timaszowa, Alexemu Beringowi*, pozwolić przyjąć imie familiyne i herb *Timaszowych*: co do drugiego artykułu prośby Timaszowa, gdzie on prosi, izby przysposobiony teraz małoletni *Bering* wszedł w prawa następstwa po nim, postanowili: zostawić *Timaszowemu* uczynić rozporządzenie majątkiem swym na mocy praw, w tych mieyscach urzędowych, gdzie należy: bo chociaż przez Opinią Rady Państwa, NAYWYŻEY potwierdzoną 1817 roku dnia 16 listopada zostawione jest prawo przysposobienia za dzieci, nie tylko jedney, ale i kilku osób, z przydaniem imienia familiynego przysposobiających; lecz ażeby przysposobieni mieli równe prawo do następstwa: i żeby nie został ominiony naybliższy z następców, który podług prawa mógłby mieć pierwszeństwo w prawie przed innymi do wzięcia majątku spadkowego, a Jenerał Porucznik *Timaszow* ma dwie siostry, pochodzące zaś z nich dzieci są równemi w prawach do otrzymania rodowego majątku nieruchomego.

Ze zaś pozwolenie na przyjęcie innego imienia familiynego i herbu zależy jedynie od władzy MONARSZEY; przeto Rządzący Senat prosi o NAYWYŻSZY JEGO CESARSKIEY MOŚCI w tey rzeczy Ukaz.

Rada Państwa, znajdując zdanie 14 Senatorów w tey rzeczy zgodnem z prawidłami, *postanowiła:* je utwierdzić.

Na tey opinii własną JEGO CESARSKIEY MOŚCI ręką dnia 19 kwietnia 1822 roku, napisano tak: *Ma bydź podług tego.*

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 30 września.
(z Kuryera Warszawskiego)

Jego Cesarzewiczowska Mość, Wielki Xiążę KONSTANTY, wczoray rano wyjechał przez Brześć Litewski na Wołyń, i spodziewany jest na powrót za tydzień.

NAYJAŚNIEYSZY PAN raczył nayłaskawiey zaszczycić WW. Półkowników *Sowińskiego* i *Meciszewskiego* orderem ś. Anny 2 klassy z brylantami, podpółkownika *Kołaczkowskiego* ś. Anny 2 klassy, a podpółkownika *Kobylańskiego* i kapitana *Wykowskiego* orderem ś. Włodzimierza 4tey klassy.

Wczora kościoł ś. Krzyża był napełniony świadkami obrzędu przyjęcia chrztu świętego przez familią *Smarczewskich*. Obrząd dopełniał JW. Metropolitalny Archi-Dyakon *Gutowski*, a rodzicami chrzesnemi były nayznakomitsze osoby.

Dnia 24 z. m. JO. Xiążę Namiestnik Królewski mianował 12 członków do Kapituły Augustowskiey, przez JW. Prymasa erygowaney, na mocy od Stolicy Apostolskiey sobie udzieloney.

Częstochowa dnia 6 września.
(z Gazety Warszawskiey.)

Do uzupełnienia wiadomości w poprzednich gazetach, bez szczegółow umieszczoney, o przejeździe NAYJAŚNIEYSZEGO PANA przez *Częstochowę* dodaje się: iż NAYJAŚNIEYSZY PAN dnia 2 września stanąwszy na *Jasney Górze*, w pokojach JEMU przygotowanych, w zagrodach klasztoru, łaskawe dawszy wysłuchanie JW. X. Biskupowi *Dzięcielskiemu*, administratorowi dyecezyi kaliskiey, i nayznakomitszym obywatelom województwa kaliskiego, na czele JW. Prezesa tegoż województwa, wezwał potem X. Jeneralnego wizytatora XX. Paulinów, a po nim X. Tadeusza *Stodołkiewicza*, naystarszego w wieku zakonnika, z którymi N. Pan tego wieczora raczył rozmawiać. Nazajutrz o godzinie 10tey przed południem został N. PAN przez JW. Biskupa *Dzięcielskiego* ceremonialnie, wraz ze zgromadzeniem XX. Paulinow i duchowieństwem świeckiem w przysionku Swiątyni Pańskiey przyjęty, i przez wielki kościoł, przy odspiewaniu *Te Deum* do kaplicy Boga-Rodzicy *Maryi*, w assystencyi Swey świty i licznie zgromadzonego obywatelstwa wprowadzony, gdzie JW. Xiądz Biskup mszą ś. obrządkiem biskupim odprawił, a którey N. PAN z przykładną pobożnością wysłuchawszy powrócił na pokoje, tam zaś N. PAN niektórym osobom okazać raczył Swoje zadowolenie w upominkach ofiarowanych, którey to łaskawości stał się uczęstnikiem X. Przeor mieyscowego zgromadzenia XX. Paulinów, odebrawszy z rąk NAYMIŁOŚCIWSZEGO MONARCHY brylantowy pierścień; zkąd po obiedzie o godzinie 1szey w dalszą do *Wiednia* udał się drogę.

AUSTRYA.

Wiedeń, dnia 22 września.
(z Gazety Warszawskiey.)

N. Cesarz Jmć Rossyyski poświęca czas jedynie interessom, a dla rozrywki zwiedza niekiedy okolice tuteyszey stolicy. Wieczorem bywa na teatrze, i w małem dobranem towarzystwie osob, które podczas dawnieyszego pobytu swego poznał. Obrady już zupełnie przysposobione do rozpoczęcia.

Około 26 b. m. wyjadą oba Monarchowie przez *Munich* i *Tyrol* do *Werony*, gdzie w pierwszych dniach października zbiorą się wszyscy, którzy do układów należeć mają. Dnia 8 b. m. posłano ztąd zaproszenie wszystkich dworów włoskich na kongres do *Werony*.

Lord *Stewart*, poseł angielski przy dworze tuteyszym, jest ciągle pogrążony w smutku, z powodu śmierci Margrabiego *Londonderry*, brata swego. Nigdzie się publicznie nie pokazuje, i często rzewne łzy wylewa.

Hrabia *Kossakowski*, sekretarz poselstwa Rossyyskiego, wyjechał ztąd gońcem do *Rzymu*.

PRUSSY.

Berlin, dnia 28 września.
(z Gazety Warszawskiey.)

Król Jmć, jadąc pod nazwiskiem Hrabiego *Ruppin* do *Werony*, miał d. 23 b. m. przybydź do Fuldy, d. 24 do *Hanau*, d. 25 do *Frankfortu*, a nazajutrz udać się w dalszą drogę przez *Karlsruhe*.

Królewic następca tronu przybył dnia 23 b. m. o wpół do 3ciey zrana do *Szczecina*, dla obeyrzenia zebraney tam 3ciey dywizyi 2go korpusu woyska.

Xiążę pruski *August* przybył z *Frankfortu* nad *Menem* do tuteyszey stolicy.

Wyjechał ztąd goniec Rossyyski do Petersburga.

FRANCYA.

Paryż dnia 14 września.
(z Gazety Warszawskiey.)

Sąd w *Nantes* wydał d. 7 b. m. wyrok na zbiegłych tamecznych spiskowych, skazując na śmierć *Raymonda*, *Delnaye* i *Gamelon*, poruczników z 13go pułku liniiowego, tudzież *Fouré* i *Dupis*, byłych oficerów; uwolnił zaś *Stanisława Baudry*, obywatela w *Nantes*, bo się nie okazało, a-

by pozwalając domu swego na schadzkę spiskowych, wiedział o ich zamiarze i należał do zbrodni.

Bories i trzey jego towarzysze, skazani na śmierć za knowanie spisku w *Roszelli*, z trudnością dali się nakłonić obrońcom swoim do odwołania się od zapadłego wyroku. Cofnęli potém podaną już w tey mierze prośbę przewidując, iż na nic się nie przyda, i zapadły wyrok zostanie potwierdzonym. Jeneralny adwokat Królewski *Broe*, uważając to za skutek ich rozpaczy, ile mógł przekładał im, aby nie zaniechali tego ostatniego środka; porozumiał się z adwokatem *Berville*, i wezwał go, aby się udał do osądzonych, i nakłonił ich do ostatniey instancyi. Poszedł z nim kapelan więzienia. Osądzeni okazali wielką pobożność chrześciańską; lecz żadnym sposobem nie chcieli odwołać się od wyroku. (Dziennik pod napisem *Gwiazda* donosi, iż odwołanie podaney już prośby, nie jest formalném, a nawet za późném, i dla tego nie będzie przyjętém.)

Dnia 11 b. m. ukończyła się w *Poitiers* sprawa *Bertona*, i wyrok wydano. Po wysłuchaniu raz jeszcze *Bertona*, innych współobwinionych i ich obrońców, prezes zebrał punkta oskarżenia; okazał, iż spisek w *Thouars* został wykonany w porozumieniu ze spiskiem w *Saumur*; że plan jego oddawna był ułożony i po całey Francyi się rozciągał; że nakoniec uskutecznienie jego na zachodzie powierzone było Jenerałowi *Bertonowi*. Mówił daley mówca, że los Bertona i jego wspólników jest w mocy przysięgłych, i że do nich należy na drodze sprawiedliwości rozróżnić przestępstwo od niewinności, wyrokować podług własnego sumienia: lecz przytem zapominać nie powinni, iż nie im, lecz Królowi służy prawo łaski, i że ich jedynym obowiązkiem jest bydź sprawiedliwymi. Przedstawił potém sądowi zapytania do rozstrzygnienia, a ogodzinie w pół do 12stey w południe, zaczęły się obrady. Tymczasem odprowadzono obwinionych do więzienia. O gódzinie pół do dziewiątey wieczorem powrócili przysięgli do Izby sądowey. Pierwszy z pomiędzy nich odczytał głośno ich zdanie. Wszyscy zgodzili się na jedno, wyjąwszy wyrok na półkownika *Alix*. Gdy ten tylko większością 7 głosów przeciw 5 na śmierć skazany został, przeto sędziowie wyszli dla naradzenia się w tey mierze. Po dwóch godzinach oświadczyli, iż są za zdaniem mnieyszości i uchylają względem niego karę śmierci. Oznaymił oraz prezes, iż 2 obwinionych uznali przysięgli za niewinnych, i zaraz ich uwo[illegible]ć kazali, to jest, niejakiego *Marchais*, oficera po[illegible]wę płacy biorącego i *Benjamina Fradin*, Notaryusza. Wnioski prokuratora były za potwierdzeniem zdania przysięgłych, i prezes natychmiast ogłosił wyrok.

Berton, *Caffé*, były lekarz woyskowy, *Sauge*, właściciel w *Thouars*. *Henryk Fradin*, doktor i adjunkt mera w *Parthenay*, *Snechaul*, właściciel w *Thenezay*, i tameczny sędzia pokoju w czasie powstania, *Jaglin* tkacz i były żołnierz w *Thouars*, wszyscy przekonani o spiski i zamachy, skazani zostali na śmierć. *Sauge* i *Jaglin* mają bydź straceni w *Thouars*, a inni 4 w *Poitiers*. Na pięciomiesięczne więzienie i karę pieniężną 2,000 franków, za niewyjawienie spisku, skazano: półkownika *Alix*, stelmacha *Ferail* z *Rennes*, chirurga *Rique* z *Parthenay*, lekarza *Ledein* z tegoż miasta, byłego żołnierza z gwardyi honorowey *Lambert* z *Thenezay*, właściciela *Sauzais* z *Varrains*, Notaryusza *Beaufils* z *Vernoil*, i kapelusznika *Coudray* z tegoż miasta. *Normandin*, *Meunier* i *Prier* skazani zostali na 3letnie więzienie za samowolne uwięzienia w *Thouars*; 5 innych skazano na 2letnie więzienie, a 11 na więzienie roczne i karę pieniężną 50 lub 30 franków. Na wniosek jeneralnego prokuratora, ogłosił nadto prezes, iż *Berton* i *Caffé* utracają order legii honorowey. Wszystkim obwinionym zostawiono 3 dni czasu do odwołania się do Kassacyi.

Słychać, iż goniec z *Madrytu* przywiozł od *Bajonny* wiadomość o pokazaniu się żółtey gorączki w porcie kadyxkim. Na okręcie amerykańskim, który zawinął do *Korunny*, miało podczas żeglugi umrzeć 21 ludzi na tę chorobę.

List z *Bajonny* wyraża: „Spodziewamy się ważnych wypadków. Woyska hiszpańskie, rojalistowskie i konstytucyyne, stoją naprzeciw sobie, pałając jednakową zawziętością. Za kilka dni rozstrzygniony będzie los trzech prowincyy Nawarry. Jeśliby *Quesada* został przymuszony uciekać do Francyi, w tym razie użyje się środków, aby obie strony szanowały granice francuzką.“

Turcya.

Korrespondent Warszawski umieścił z Dostrzegacza Austryackiego, ze *Stambułu pod 6 września*, co następuje:

„Lord *Strangford* udał się wczora w dawno zamierzoną podróż do *Wiednia*.

„*Przed* dwóma przeszło już miesiącami uwiadomił ministrów tureckich, że otrzymał od swojego dworu pozwolenie przybycia do *Wiednia* na czas kongressu, i byłby zaraz po długich i ważnych obradach d. 27 czerwca *Stambuł* opuścił, gdyby go niektóre późniey otrzymane zlecenia, które wprzód chciał ułatwić, nie były zatrzymały. Wiadomości w końcu miesiąca sierpnia otrzymane, nie dozwoliły mu dłużey, z wyjazdem się wstrzymywać. Upraszał przeto Portę, aby mu pozwoliła wprzódy, jedney jeszcze obrady; a lubo w tey mierze zachodziła trudność z przyczyny zbliżających się świąt małego *Bayramu*, wszelako w wilią tegoż święta, to jest dzień 27, do obrady u Reis-Effendego przeznaczono; grzeczność tę Lord Strangford za dowód szczególnego szacunku przyjął. Przed samym wyjazdem otrzymał smutne doniesienie o śmierci Margrabiego *Londonderry*, i lubo niezmiernie tym wypadkiem zmartwiony, nie chciał przecież zamiaru swojego odstąpić. Zapewnił ministrów tureckich, iż oddalenie się jego nie będzie długo trwało.

„Ostatnie obrady Lorda *Strangford* z tuteyszymi ministrami były nader ważne, a ułożone przez niego dokładne doniesienia będą z czasem stanowić prawdziwie nauczające wiadomości o wypadkach tegoczesnych, o szczegółach teraznieyszego położenia państwa tureckiego, jego stosunków z mocarstwami europeyskiemi, i wielu innych przedmiotów, o których dotąd zupełnie przeciwne i nayniedorzecznieysze istnieją wyobrażenia.

„Od tygodnia rozeszły się znowu pomiędzy tuteyszymi grekami wiadomości o rozmaitych zwycięstwach, mówią o powrócie Senatu powstańców do *Argos*, o wielkich klęskach turków w Morei i t. p. Ze źródeł godnych wiary możemy tak mało wiedzieć o tych wypadkach, jak przed kilku tygodniami o zmyślonych bitwach przy Termopilach. Wiemy tylko, że gabinet turecki podbicie Morei uważa za rzecz już rozstrzygnioną, i tego przekonania nie tylko w oświadczeniach, ale nadto w przedsiębranych środkach dowodzi. Rachuje przytem nie mało na dalszy skutek przestrzeganego dotąd z taką roztropnością przez Churszyda Baszę systematu łagodności.

„Codziennie posyła mu rozkazy, aby żadnych starań i ofiar nie szczędził, jeżeli drogą przebaczenia może dalszy przelew krwi zatamować. Ministrowie tureccy żadney nie opuszczają sposobności, przy którey posłom obcych mocarstw ten rozkaz, jako cel swoich dążeń i życzeń Sułtana wystawić mogą.

„Dnia 30 p. m. wyruszył stąd do *Erzerum* znaczny oddział artylleryi z wielkim zapasem różnych potrzeb wojennych. W tamtey okolicy persowie świeże odnieśli znaczne korzyści nad woyskiem tureckiém pod dowództwem *Dszeldleddin Baszy*. Przyczyną tego miała stać się zdrada Selima Baszy, powstańca kurdyyskiego, któremu Porta pod warunkiem, że się w 15,000 ludzi, złączy z jey woyskiem, przebaczenie przyrzekła, a który zamiast wdzięczności, z Persami się połączył.

„Przed kilku dniami uduszono 24 janczarów, którzy się w czasie powrótu z Multan ciężkich występków, mianowicie podpalania, dopuścili. Łącznie z powyższemi doniesieniami nadeszła wiadomość o smutnym losie, jakiego miasto *Alep* w Syryi, przez trzęsienie ziemi doznało.“

Hiszpanija.

Madryt, dnia 6 września.
(z Gazety Warszawskiey.)

Uroczyste stanow nadzwyczaynych zagajenie nastąpi d. 7 października, a przygotowawcza sessya odprawi się d. 1go tegoż miesiąca dla wyboru prezesa, sekretarza i członków kommissyy.

Dziś rano powrócił tu prefekt, zwiedziwszy rozmaite mieysca prowincyi. Przejażdżka jego odwróciła spisek, który wkrótce miał wybuchnąć. Uwięziono kilku ludzi, między którymi jest jenerał kapucynów *Cirilo*.

Dnia 24 sierpnia wygnano wszystkich xięży z miasta *Gironny*.

Wiadomości rozmaite.

(z *Kur. Warsz.*) Z kilku mieysc w okolicach Warszawy doszły wiadomości o smutnych zdarzeniach, wynikłych z nieostróżnego używania grzybów. Kilka osób umarło, a wiele bardzo chorowało. W Krakowie otruła się niemi obywatelka. Pomiędzy sposobami poznawania, jakie grzyby są szkodliwe, przesłał jeden z lekarzów następujący do ogłoszenia: „W garnek, w którym gotują się grzyby, wrzucić trzeba dużą białą cébulę, obraną z łupiny; jeśli ta cébula w gotowaniu zatrzyma swóy kolor, grzyby są zdrowe, lecz jeśli cébula zczernieje, pewno grzyby są szkodliwe zdrowiu.“

W *Londynie* jest osobliwsza panna: słyszy tylko że jest piękną, ale sama dotąd nie jest o tem przekonaną: bo od 8 roku życia nigdy niespóyrzała w źwierciadło. Ma wiele talentów, i tych udziela młodym sierotom, niebiorąc żadney nagrody. Ma dość znaczny posag, który już przeznaczyła biednym krewnym. Ma wiele konkurentów, a niechce wcale iść zamąż. Mówią nawet, że nie zna tak zwanych kaprysów. Gdy jeden z dzienników wyliczywszy zalety tey dziewicy dodał, jak wielką jest szkodą, że żaden mężczyzna nie może nabyć tego kosztownego kleynotu, odpowiedziała, iż w takim razie ów dyament przemieniłby się w szkiełko próżno świecące.

Nowy Cesarz mexykański *Iturbide* miał w swym kraju wznowić inkwizycyą, przytrzymał oraz wszystkich hiszpanów, przybyłych z Europy do Mexyku. Wyspa Kuba postradała czwartą część swych mieszkańców przez żółtą gorączkę.

(z *Rozmaitości Lwowskich.*) JPan *Hoffmann*, professor uniwersytetu warszawskiego, wynalazł nowy pancerz miedziany, wraz z obówiem płóciennym, które na nodze ma kształt nóg drobiu pływającego. Za pomocą tego wynalazku każdy człowiek, nawet pływać nieumiejący, ocalić swe życie na największey głębi potrafi. Użytecznym bydź może w czasie rozbicia się okrętu, lub do przeprawy woyska przez bystre rzeki. Przyśpiesza prędkość pływenia tak dalece, iż w jedney minucie 120 kroków przebydź można, jak doświadczenie przekonało. Znajomi i przyjaciele spodziewają się, iż dokładnieyszą wiadomość tego wynalazku w pismach ogłosi.

Abraham *Stern* z towarzystwa Król. Przyjaciół nauk, znany z dowcipnieyszych, a nawet zadziwiających wynalazków w mechanice, wygotował niedawno nowy instrument, za pomocą którego można z obranego punktu, nieruszając się z mieysca, bez obcey pomocy i bez użycia żadnego rachunku, mierzyć wszystkie naokoło odległości, których tylko oko uzbrojone teleskopem dosięgnąć może. Zrobiony on jest bardzo dokładnie, a przytém jest prosty i w doskonałości przewyższa wszystkie tego rodzaju wynalazki. Połączony jest razem z goniometrem tak, że może przytém służyć do mierzenia i zdeymowania planów z naywiększą szybkością, a to zawsze, jak się powiedziało, nieruszając się z mieysca, i bez obcey pomocy. Zdaniem znawców wynalazek ten, szczególniey w sztuce woienney, z korzyścią użytym bydź może.

Człowiek przebywający w *Modlinie*, przed kilku tygodniami uczuł nadzwyczayne mdłości i boleści wewnątrz. Lekarz dał mu na womity. W skutku tego lekarstwa wyrzucił przez usta żywego ślimaka, mającego kilka calów długości. Ślimak ten przysłany został do *Warszawy* i dotąd żyje. Niewiadomo jeszcze, czy ów człowiek z jaką potrawą, a nayprędzey z sałatą połknął zarod ślimaczy, który tak nadzwyczaynie urosł w jego wnętrznościach, czyli tam innym jakim ten robak dostał się sposobem.

Dway urzędnicy poznańscy, jadąc w nocy z dnia 23 na 24 sierpnia z *Niemieckiego Popowa* do *Poznania*, uważali o godzinie wpół do 3ciey osobliwsze zjawisko natury. Noc była dość ciemna, gdzie niegdzie tylko dostrzedz można było gwiazdę, gdy za jednym razem wszystkie oddalone przedmioty pokazały się w tak jasnym widoku, jak wśród poświaty słońca. Przestraszeni tym niespodzianém widowiskiem, chcieli już wyskakiwać z bryczki, sądząc, że się przez jakowy przypadek nagle pod niemi zapaliła; w tém spostrzegli posuwającą się zwolna od zachodu na wschód kulę ognistą, która zatrzymawszy się nareszcie, rozsypała się na mnóstwo mnieyszych kul ognistych i iskier, które jedne po drugich gasły. Ogon, który kula ognista za sobą zostawiła, był długo jeszcze widzialnym, i miał kształt szerokiey białey wstęgi, która po dwóch minutach przybrała kolor atmosfery. Kolor tey kuli podobnym był do ognia bengalskiego.

(z *Gaz. Warsz.*) Dnia 4 b. m. o godzinie gtey wieczorem odkryto w lipskiém obserwatoryum małego kometę, niedaleko konstellacyi *Herkulesa*, w obwodzie mglistym. Posunął się potem znacznie ku południowi, a wczora można go było widzieć gołém okiem.

Znayduje się teraz w *Paryżu* kuglarz, który ogłosił, że wkrótce pokaże wcale nową sztukę, to jest: połknie żywą mysz, ta jeżeli nie wyydzie na jego zawołanie, połknie małego kota, który ją musi złapać i wynieść jego gardłem; jeżeli zaś nie będzie widać z nią kota, ma na pogotowiu psa jamnika, który je oboje wyniesie.

(z *Korr. Warsz.*) W *Freiburgu* d. 4 września rozpoczęło się winobranie, a zatém 11 dni rychley, niż w roku kometowym 1811, a 25 dniami wprzód niż w r. 1819. Po dolinach wybornie obrodziły się winogrona, lecz po wzgórzach nienależy się spodziewać podobney obfitości; w ogóle jednak można wnosić, że tegoroczne winnic urodzaje, nieustąpią urodzajom r. 1802.

W *Thau* w Bawaryi zachorowało bydlę jednemu wieśniakowi, posłał przeto po oprawcę który oświadczył, iż wszystkie bydło jest zaczarowane, lecz że on posiada sposob zaradzenia temu, którego jednak nie może wykonać, tylko w chwili, gdy się czarownice zgromadzają. Skoro godzina przez niego naznaczona nadeszła, żądał, aby wszystka czeladź była przytomną, i wykonywała jego rozkazy, bo inaczey zdjęcie uroku wcaleby się nieudało. W dobrey wierze, pozwolono na to, że złoczyńca naprzód parobkowi, potém dziewce, nareszcie gospodyni postronkami, które z sobą przyniosł, ręce i nogi powiązał; pocém zalecił im, aby się cicho sprawowali. Udawszy się z gospodarzem wieśniakiem do obory, toż samo z nim chciał zrobić, lecz ten mając już nogi związane, począł się obawiać i mieć podeyrzenie o zbrodniczych zamiarach oprawcy, który to postrzegłszy, zadał mu raz nożem w podbrzusze, i gardło poderznął. Następnie wyszedłszy z obory pozabijał powiązanych: parobka, dziewkę, i gospodynią, i zabrawszy pieniądze, uciekł, lecz wkrótce karząca sprawiedliwość odkryła zbrodnia.

Wolno drukować. F. N. Golański Czł. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Od dnia 1go października, zaczyna się prenumerata na ostatni kwartał roku bieżącego, na Gazetę Kuryera Litewskiego. Cena zwyczayna rub. 2 kop. 25.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 116.

Wilno dnia 27 Września Roku 1822 v. s.

Uwiadomienie.

1 Pocztamt Litewski ninieyszem uwiadamia, że w skutek rozrządzenia nastałego, za potwierdzeniem Głównego Naczelnika Departamentu Pocztowego JO. Xięcia Jmci Galicyna, poczty odprawiane ztąd do St. Petersburga oraz do innych mieysc na tym trakcie położonych, równie przez Kowno do Warszawy i przez Jurborg do Pruss i innych zagranicznych krajów, które dotąd odchodziły w Poniedziałki, od 1go następującego października zaczną odchodzić w Niedzielę i tegoż dnia korrespondencye prosta i pieniężna przyymować się będą od 8mey do 12tey godziny zrana, expedyowanie zaś drugiey w tygodniu poczty do St. Petersburga oraz innych miast wyżey rzeczonych, niemniey wszystkich inszych poczt, tudzież przyymowanie korrespondencyi na teź poczty, pozostawia się w też dni jak dawniey i na uprzednich prawidłach aż do nowego postanowienia, które o nich nastąpić może.

Sekretarz Andrzey Hryń.

Podrad.

1 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu. W skutek odniesienia się Ministeryum wojennego kommissoryatskiego kommissionierstwa w Warszawie będącego, ogłasza się, aby życzący wziąć na siebie dostawę na potrzeby Warszawskiego wojenno rossyyskiego szpitala od 14 nowembra t. r., do 14 nowembra następnego 1823 r. do jedzenia i picia zapasow z dalszemi materyałami, raczyli jawić się do tego Kommissionierstwa na oznaczone terminy na targi terazniey-szego roku oktobra $\frac{24}{5}$, $\frac{26}{7}$, $\frac{28}{9}$ i przetargi nowembra $\frac{1}{13}$, $\frac{2}{14}$ i $\frac{3}{15}$, z prawnemi kaucyami na summę 53,359 zł. 26½ groszy, gdzie i kondycye, na jakich targi mają się odbywać, będą objawione. Septembra 23 dnia 1822 roku. Sekretarz Antoni Wierzbicki. Naczelnik Stołu Kowalenok.

Arenda.

1. Mieszkanie górne i dolne od S. Michała idącego roku rocznie lub półrocznie jest do najęcia w domu W. Brandta Porucznika w mieście Wilnie przy ulicy do S. Michała prowadzącey pod Nrem 121, życzący zająć pomienione mieszkanie, zechcą zgłosić się do urządzającego tym domem Star. Uryasza tamże na dole mieszkającego.

---

1 *Wypis z Xiąg Ziemskich Powiatu Telszewskiego.*

Roku 1822 miesiąca septembra 4 dnia. Przed Aktami JEGO CESARSKIEY MOSCI Ziemskiemi Powiatu Telsz. stawając osobiście WWJP. Michał i Teresa z Ważyńskich Janowiczowie Sędziowie Graniczni Powiatu Telsz. Wincenty i Beata z Ważyńskich Pieczkowscy Rotmistrzowie Województwa Mscisławskiego proces do Akt podali, którego wyrazy następne: 1822 septembra 2 dnia proces imieniem WW. Michała względnie starszeństwa małżeńskiego, zaś Teressy z Ważyńskich aktorki interessu Janowiczow Sędziow Granicznych Ptu Telsz. Wincentego pro tutelą mariti, a Beaty z Ważyńskich aktorki sprawy Pieczkowskich Rotmistrzow Ptu Mścisławskiego, z czułym pożaleniem się na W. Antoniego Skarbka Ważyńskiego Ciwunowicza Retowskiego, niełaskawego dla rodzonych siostr brata, z konieczney czyni się okoliczności, a w rzeczy takiey sławney pamięci Felix Skarbek Ważyński Ciwun Retowski, Tyrkszlewski i Pożyżemski Starosta, orderu ś. Stanisława kawaler, dziedziczył znaczną majętność Hołdow z miasteczkiem i wioskami w Gubernii Litewsko Grodzieńskiey w ptcie Lidzkim, dobra Pobalwiuny przez się przykuplami pomnożone i osobny towarney puszczy sto kilkadziesiąt zeymujący obręb Biluniszki w ptcie Szawelskim, oraz prawem enfiteutycznym possydował obszerne starostwo Tyrkszle w pcie Telszewskim w Gubernii Litewsko Wileńskiey, w tych trzech domach starożytnych to jest: w Hołdowie, Pobolwionach, Tyrkszlach, miał ogromne ruchomoście, miedzi, cyny, srebro, kleynotow, stada koni, bydła i wszelkiego rodzaju żywioł, i nie mało składow zbożowych, kiedy Ciwuna Ważyńskiego zbliżona sędziwość a ztąd ubyłe siły, i inne okoliczności do zarządow ekonomiki zrodziły trudność, i przeszkodę, zaś żona jego Łucya Franciszka Ważyńska Ciwunowa w objekcie ekonomicznym celowała, heroicznych skłonności dla potomstwa swojego (w którym swiatu wydał, Antoniego syna, Eufrozynę w Zamęzściu Piłsudzkę, Teressę Janowiczowę i Beatę Pieczkowskę córki) oyciec Ciwun Ważyński dokumentem zrzecznym 1802 decembra 13 dnia pisanym, a 1808 roku januaryi 30 w Grodzie Telszewskim aktykowany, ogólney to jest pieniężney i ze wszelkiego zrzodła pochodzącey intraty, Starostwa Tyrkszle przy drobnym dla się wyjomku zrzekł się na żonę, takowey cessyi, jak równie i wzajemnie w tymże szczególe przez Ciwunowę Ważyńską mężowi wydaney assekuracyi, myśli i wyrazy do potrzeby informują: że przychod jeneralny Starostwa Tyrkszl powyższym pismem od ciwuna Ważyńskiego seperowany, miał jedyne przeznaczenie na oswobodzenie dóbr Hołdowa i Pobolwian ze wszystkich ciężarow aż do stopnia, gdyby wolne i swobodne dostały się potomstwu Ciwuna Ważyńskiego: jakoż na twierdzy tego pisma, nietylko starostwa Tyrkszl, ale Pobolwian i Hołdowa rządy i intraty do śmierci nie tylko męża ale i samey w ręku Ciwunowey, wspólnie i syna Antoniego zostawały, po śmierci Ciwuna Ważyńskiego w Hołdowie, Pobalwianach i Tyrkszlach pozostały znaczne stada koni, liczne obory rozmaitego bydła, wszelkich żywioł i ptastwa podostatkiem, wielka i bogata starożytnego domu ruchomość, usiane krestencye, składy siana, i zapasy zbożowe, co wszystko jak równie i posiadłości ziemne, w proporcyi prawem Litewskim okazaney, składają własność żalących się Janowiczowey Sędziney i Pieczkowskiey Rotmistrzowey, a że onych dola, ile gdy i po śmierci oyca, potąd z puścizny oyczystsy nieużytkują, a cała intrata koło jednego Ciwunowicza obraca się, swobodną nosi postać, cytowane pouczają dokumenta, oprócz tego spadek po Eufrozynie z Ważyńskich Piłsudzkiey bezpotomnie zeszłey, prosto jedynie do rodzonych siostr Janowiczowey i Pieczkowskiev, przysłuchuje, i wiele innych spadkow do domu Ważyńskich weszłych na użytek dziedzica to jest Antoniego Ważyńskiego obróconych, sched proporcyonalnych dellatorki posiadają prawo własności i upominku, do czego zgodnie przystając i matka Antoniego Ważyńskiego Ciwunowicza oraz protestujących się Janowiczowey i Pieczkowskiey testamentem 1820 marca 10 d. czynionym, a 1822 julii 18 dnia przed aktami Ziem. Telszewskiemi oblatowanym, tylko ze swojey macierzystey doli, dla córek w pieniądzach po trzydzieście tysięcy zł. pol. przeznaczyła, a ogólną ruchomość po Ciwunie Ważyńskim w trzech domach pozostałą, tudzież ziemne majątki i spadkami przybyłe fundusze, jako dla siebie obcą własność niedysponowała, i cały stosunek protestujących się oy-

czysty i spadkowy istnieje dopiero w stopniu prawa natury, jakie po śmierci Ciwuna Ważyńskiego znaydziono archiwum, o tém aż potąd nikt protestującym się nieobjaśnił, to wszakże pewno, że wszystko było i jest w ręku Ciwunowicza Ważyńskiego, bardziey po śmierci matki, Ciwunowey Ważyńskiey z powszechnym smutkiem familii w roku ninieyszym julii 17 dnia trafioney, sam jeden Ciwunowicz zabrał, wszystkie papiery i potąd cały stan pozostałości oyczystey i macierzystey oraz spadkowych szczegółów względnie protestujących się w tajemnicy przy własney tylo wiadomości utrzymuje, dopominali się protestujący się matczyney doli przez testament sobie zapisaney, i ogólnego osobnego z oyczystości i z pozostałych spadków wynagrodzenia, lecz Ciwunowicz Ważyński do żadney familiynym układem nieprzystępuje propozycyi, i ufny w swoim znaczeniu stosunki familiyne prawnemu rozbiorowi poświęca, takowy zamiar między bracią, ile publiczności żadnego nie czyni przykładu, tyle martwi protestujących się, że z przyczyny niełaskawego brata, postanowismy rodziców swoich muszą prawem do exekucyi doprowadzać, i szukać swey oyczystey i macierzystey własności nakładem przysporzonym, w ten czas gdy ogólnych majątków intrata tylko jednego ubogaca Ciwunowicza Ważyńskiego, któren nie tylko że pobiera intraty, one na własne interessa szafuje, nadto ziemię rozprzedaje, przezastawia i ogólnie zmnieyszyć fundusz ku krzywdzie siostr swoich postanowił i odkazał się. Z ostateczney prawie wynika potrzeby, o dolę macierzystą wedle testamentu, i o proporcyonalną część ziemnych majętności swobodnych oyczystych, o ruchomość oyczystą, nakoniec o fundusze spadkowe, o to poosobnie wedle ustaw krajowych prawem czynić, determinacyą jakową i pobudki do oney Publiczności, żeby nikt zawiedzionym bydź niemógł ogłaszając na W. Antoniego Skarbka Ważyńskiego Ciwunowicza Retowskiego solennie manifestują się. Dat ut supra, u tego processu podpisy tak się wyrażają, Michał Janowicz b. Sędzia Graniczny Ptu Telszewskiego, Teressa z Ważyńskich Janowiczowa Sędzina Graniczna Ptu Telszew. Wincenty Pieczkowski Rotmistrz Województwa Mścisławskiego, Beata z Ważyńskich Pieczkowska Rotmistrzowa. Poczém dopisek własnoręczny Prezydenta z podpisem jegoż tak się wyraża. Takowy process może bydź w gazecie Kuryera Lit. zamieszczony, Prezydent Grodz. Telszew. i Członek Komitetu, Jan Weryha. Który to process za podaniem jest do ksiąg Ziem. Ptu Telszewskiego zapisany, a z onych i ten wypis pod tegoż Urzędu pieczęcią stronie potrzebującey wydan. Zgodno z księgami Ziem. Ptu Telszew. Aktowy przysięgły Regent Ignacy Dowkont.

Roku 1822 mca 7bra 25 dnia takowy process może bydź do gazety Kur. Lit. umieszczony, poświadczenie czyni, Ziem. Ptu Wileń. Pisarz Józef Olszański.

Exdywizya.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, przez dekret Ziemski Szawelski w roku ninieyszym 1822 7bra 9 dnia ogłoszony, na domierzenie satysfakcyi kredytorom JW. Józefa Burniewicza Marsz. Szawel. destynowany, w dniu 18 praesentium zjechawszy do majątku Poudruwia w Powiecie Szawelskim położonego, postanowił na dniu 30 7bra ninieyszego roku wziąć sprawę do namowy; przeto ażeby wszyscy wierzyciele JW. Burniewicza przed wyrażonym terminem przez się lub przez plenipotentow ze swojemi stosunkami jawili się sub amissione causae przez niniéyszą awizacyą zapowiada. Prezydent Ziem. Szawel. i Exdywizorski Giedymin. Sędzia Ziemski Szawel. i Exdywizor Fr Jomont. Sędzia Grodzki Szawel. Exdywizor Jan Nagurski.

---

2 Sąd Taxatorsko Exdywizorski na usatysfakcyonowanie wierzycieli vice Marszałka Rosieńskiego Powiatowego Wincentego Iwanowicza, za obwieszczeniem prawnie wydaném, i stosownie do ukazów Rządu Guberniolnego Lit. Wileń. 1821 9bra 7 i 1822 marca 24 w dniu 18 września idącego 1822 r. do majątku Goniprowa zebrany; po przeniesieniu sądownictwa swojego do folwarku Jawniszek attynencyi do Goniprowa o milę odległey z przyczyn w rezolucyi sądowey umieszczonych, dzieło konkursowe po wielu przewłokach wyższym władzom wiadomych, doprowadzić do końca predsięwziął i wziąć do namowy ostatecznie, w dniu 28 idącego mca septembra i roku zamierza, w skutek jakowego postanowienia, ażeby wszystkich w tyże Exdywizyi majątku Goniprowa z attynencyami interessowanych kredytorów i pretensorow uwiadomić, ninieyszą awizacyą trzykrotnie w gazecie Kuryera Lit. umieścić się powinną, zapisuje. Dat [illegible] września 19 dnia.

Józef Pawłowicz b. Sędzia Ziem. Ptu Upits. Exdywizor Prezyd. Stanisław Wieliczko Prezydent Grodz. Upit. i Exdywizor. Felix Kossakowski b. Sędzia Gran. Ptu Kowień. Exdywizor.

Regent Jan Jasiński.

Obwieszczenie.

2 Ludwik Zawisza Podkomorzy Kowieński, Jan Olechnowicz Prezydent, Augustyn Kordzikowski Sędzia, Urzędnicy Ziem. Ptu Upit. Exdyw.

Oznaymujemy ninieyszym obwieszczeniem, iż za remissą Sądu Głównego Wileńskiego 2go Departamentu po załatwionych stopniach akcessoryynych, dla rozsądzenia oczewistego sprawy podkomorsko-exdywizorskiey do majątku Linkowca w ptcie Upitskim położonego, a do dziedzictwa W. Stanisława Bobana b. Sędz. Ziem. Upit. należnego, za niedziel cztery, to jest w dniu szesnastym miesiąca oktobra roku idącego zjedziemy. Ażeby przeto kredytorowie pomienionego W. Bobana w tym terminie jako w ostatecznym, ze swemi pretensyami sub amissione jawili się, ostrzegamy.

Roku 1822 septembra 19 dnia. Woźny kopie tego obwieszczenia od WW. Ludwika Zawiszy Podkomorzego, Jana Olechnowicza Prezydenta, Augustyna Kordzikowskiego Sędziego, jedna JW. Stanisławowi Eydrygiewiczowi Marszałk Upitskiemu, kopią drugą W. Felicyanowi Jałowickiemu Sędziemu Gran. Upits., kopią trzecią WW. Franciszkowi i samey Łopacińskim Sędziom Ziem. Upits. oczewisto w ręce w mieście Poniewieżu w pcie Upit podałem, oraz kopią czwartą do drzwi sądowych w Poniewieżu przybiłem. Mikołay Płowiński woźny Powiatu Upitskiego.

Roku 1822 miesiąca septembra 19 dnia. Przed Aktami Ziemskiemi Ptu Upit. woźny relacyą tego obwieszczenia urzędownie zeznał, świadczę.

Dyonizy Poskoczym Ziemski Upit. Regent.

Może bydź umieszczone w gaz. Kur. Lit. Augustyn Kordzikowski Sędz. Ziemski Upitski.

Ostrzeżenie.

2. W Skutek oświadczenia w r. 1822 augusta 2 dnia w aktach Grodu Wołkowyskiego zapisanego, a idącego 1822 r. 7bra 22 na Sądzie Ziemskim Ptu Wileńskiego aktykowanego, komu o tym wiedzieć należy uwiadamia się, iżby obligu przez W. Michała Zufatego na imie zeszłey Antoniny Nowosielskiey z terminem opłaty 1,500 rubli w r. 1821 marca 8 dnia de nullo dato et accepto wydanego, wzajemnemi rachunkami umorzonego, i pod processem będącego, nikt nienabywał, i o takowy oblig w żadne układy niewchodził. Datt 1822 r. septembra 18 dnia, jako uproszony w imieniu Aktora podpisuje. Wincenty Nowicki Regent i Adwokat Subsel. Wileńsk.

Roku 1822 mca 7bra 22 dnia, wolno umieścić w Kuryerze Gazet Wileń. takowe ostrzeżenie, poświadcza, Ziemski Ptu Wileń. Pisarz Józef Olszański.

Cebulki holenderskie.

2 Do ogrodu P. Strumiłły przyszedł transport hollenderskich kwiatowych cebulek, ze składu P. Karola Wagnera w Rydze, które przedają się podług ceny zwyczayney np. Jacynthy białe, czerwone, niebieskie, żółte, podług osobnego nazwania sztuka po kop. 30. Narcyzy pełne żółte kop. 10 i. t. d.

W e z w a n i e.

3. Opieka naznaczona przez Sąd Główny Wileński 2gi Departament nad majątkiem i osobą nieletniey Xiężniczki Alexandry Zubowówny, córki i jedyney sukcesserki zmarłego Xięcia Platona Alexandrowicza Zubowa, Generała od infanteryi; zaprasza wszystkich jego wierzycieli i dłużników, azeby pierwsi, dla wyświecenia swoich pretensyy, a drudzy dla okazania swoich zawinień, czy to sami, lub przez umocowanych, jak można nayśpieszniey, a nie daley jak w terminie prawnym, to jest: w ciągu roku i sześciu niedziel, raczyli jawić się z dowodami do teyże Opieki, która w Wilnie swoje odbywa czynności. Antoni Łappa Radzca Stanu Orderu ś. S. 1szey klassy Kawaler Opiekun. Sekretarz Mateusz Zajączkowski.

U w i a d o m i e n i e.

3. Expedycya Gazetna Głównego Pocztamtu Litewskiego, maiąc wkrótce ogłaszać listę Gazet i pism peryodycznych, które będzie można przez ten Pocztamt prenumerować na rok następny 1823; a doświadczywszy w latach poprzedniczych, że wielu: albo zapisuje te pisma, których nie ma położonych na liście przez Pocztamt ogłoszoney; albo przesyłają pieniądze nie w takiey kwocie, jaka jest w teyże liście wymieniona; albo nie w takiey monecie, jak w ogłoszeniu naznaczona; przez co narażają Expedycyą na korrespondencyą bardzo zatrudniającą; przeto uwiadamia się ninieyszem, iż ktoby żądał, albo pism niebędących na liście przez Pocztamt ogłoszoney, albo na pisma, w teyże liście położone, nie w naznaczoney kwocie i monecie przysłał pieniądze; żądania jego zostaną bez skutku. Naostatek ostrzega, iż gdy zapisywanie wszelkich zagranicznych Gazet i Zurnałów, inaczey a nie przez tęż Expedycyą jest zabronionem; przestępujący ten zakaz wystawić się mogą na nieprzyjemność, koszta i utratę Gazet ubocznie zapisanych.

P o z e w.

3. ALEXANDER pierwszy Samowładnący Imperator Wszech Rossyi Król Polski etc. etc etc.

UUr. Ignacemu Wendorfowi Jenerałowi czyli pozostałym Sukcessorom jego mianowicie, jakiego bądź imienia córce Ur. Kazimierzowi Domańskiemu zaślubioney, majątek ziemny Hrycewicze zwany, w pcie Sluckim Gubernii Mińskiey sytuowany, posiadającey; Grzegorzowi Wykowskiemu Kasztelanowi Wyszgrodzkiemu; tudzież Leonowi Korwinowi Kochanowskiemu Sowietnikowi, obudwóm z mieysca zwyczaynego zamieszkania niewiadomym; daley JW. Michałowi Szymanowskiemu i Józefowi Poradowskiemu, również i zamieszkania stałego nieznanym, pozew przed Sąd Kommissyi na urządzenie interessów Radziwiłłowskich Naywyższą Monarszą wolą ustanowiony, działania swe w mieście Guberskim Wilnie w pałacu Kardynalia zwanym odbywający, z instancyi Ur. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Rossieńskiego jeneralnego Prokuratora Massy Radziwiłłowskiey, wynosi się o to: Dobra Radziwiłłowskie Kulikowicze, zwane w Gubernii Wołyńskiey sytuowane, postąpione były w roku 1762 prawem zastawnem Wykowskiemu Kasztelanowi Wyszgrodzkiemu. Przy końcu drugiego triennium zastawy Xiążę Karol Radziwiłł dał konsens do okupna Ratomskiemu. Zastawnik dawnieyszy Wykowski, niechcąc przyjąć summy zastawney, i niedopuszczając Ratomskiego do zajęcia possesyi, rozwineli między sobą proceder, o lepszość prawa zastawy, któren długo popierany, różnym losem raz jedney, drugi raz drugiey stronie sprzyjał; a za expulsye między niemi wzajemnie dokonywane, raz na jednym, koleyno na drugim sądzona dyła kalkulacya; ztąd więc Wykowski do Xięcia Radziwiłły, jako do dziedzica dóbr zastawie uległych, a zatym jako do ewiktora stosując pretensye, pomimo że niejawił onych w Sądzie Głównym Wileńskim, a zatym pod dobrowolną poddał amissyą; postanowił przecież przez JW. Michała Szymanowskiego z tytułu plenipotencyi działającego, z Józefem Poradowskim plenipotencyą Blankietową z ramienia byłego Plenipotenta Radziwiłłowskiego Ur. Brochockiego mającym, uciążliwą i niewolną względem Xcia Dominika Radziwiłły w dacie 1809 kwietnia 12 dnia komplanacyą, w moc którey, odebrawszy z ryczałtowey summy 40,066 f. p. za ogólne tytułem powyższym uformowane pretensye postanowioney, kwotę 7,200 f. p.; późniey zaś JW. Ignacy Wendorf Jenerał, jako kredytor tegoż Wykowskiego, uzyskawszy na Xięciu Radziwille w Sądzie Gł. Wołyńskim w dacie 1810 marca 20 dnia dekret do funduszów tegoż Wykowskiego, odebrał z kassy Radziwiłłowskiey za kwitem w dacie 1811 januaryi 25 dnia wydanym, summę 34,565 f. p. przekazując osobno Ur. Dubielewskiemu wierzycielowi swemu z resztującego funduszu summę 100 czer. zł. Gdy więc po takiey rzeczy kolei Ur. Grzegorz Wykowski z mocy komplanacyi w dacie 1809 zawartey dopomina się z massy nieletniey Xki summy resztującey 34,565 f. p. Zaś oddzielnie Ur. Leon Korwin Kochanowski Sowietnik, nabywszy prawa do poszukiwania pretensyi Kulikowieckich na Radziwille, dopomina się sądzenia z teyże massy summy originalney 52,245 f. p. 5½ gr. Zatym massa nieletniey Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny przekonawszy się, iż pretensye Ur. Wykowskiego jako po kwicie w r. 1795 na rzecz Xiążąt Radziwiłłów wydanym, owszem po opłaconey na rzecz Xięcia Radziwiłły za pretensye grontowe summie 6,000 f. p., tym samym są niesłuszne, że pretensye grontowe dóbr Kulikowicz, chociażby istotnie jakie formowane być mogły w swym czasie, już dawno amissyą pokryte, wskrzeszone bydź niemogły i niemogą; że komplanacya w dacie 1809 zawarta, nieważnie i uciążliwie dla Xięcia postanowiona, że JW. Wendorf przyjąwszy od Xięcia Dominika Radziwiłła summę jaka jemu z funduszu Wykowskiego u Xięcia Radziwiłły wskazanego sądzoną była, i dalszy kwit na rzecz skarbu Radziwiłłowskiego, tym samym massę teraz od powtórnego dopominku Wykowskiego i Kochanowskiego ewinkować powinien; że Wykowski odebrawszy już satysfakcyą żadnych więcey praw niemiał, i żadnych przelewów Kochanowskiemu czynić niemógł co gdy przecież zrobił, massę teraz nieletniey Xki równie jak i JW. Wendorf ewinkować, i w skutkach nawet procederu ninieyszego zastąpić obowiązany, na tych więc fundamentach gdy za pozwem massy poprzedzającym, pod niestanność pozwanego JW. Ignacego Wendorfa Jenerała i sukcessorow jego, z niestawającym kondemnata, ze stawającemi zaś suspensa do konwikcyi niestawającego JW. Wendorfa w Sądzie Kommissyi na urządzenie interessów Radziwiłłowskich ustanowionym zapadła; Prokurator massy ponawia-

jąc po dekrecie suspensionis, i otrzymanych na niestawającym Wendorfie kondemnatach ninieyszym zapozwem strony pomienione do rozprawy oczewistey na termin następny do tegoż Sądu Kommissyi wzywa, gdzie prosić będzie skasowania pretensyi przez Wykowskiego i Kochanowskiego uformowanych; skasowania i unikczemnienia komplanacyi niewolnie i uciąźliwie w dacie 1809 z Ur. Poradowskim zawartey; zapisania wieczney na takowe pretensye ammissyi; skassowania dekretu 1810 marca 20 dnia ewokacyynie w Sądzie Głównym Gubernii Wołyńskiey otrzymanego; zwrótu summy 34,565 f. p., czer. zł. 100 przez JW. Wendorfa z kassy Radziwiłłowskiey wziętey; również zwrótu summy 7,200 f. p. przez Wykowskiego z teyże kassy odebraney; w ostatku zobowiązania JW. Wendorfa i Wykowskiego do ewikcyi, i zastępstwa jakie z funduszu tego wypływa, oraz sądzenia tego wszystkiego co czasu sprawy udowodnionym będzie z wolnością poprawy ninieyszego pozwu.

1822 września 18 dnia Woźny niżey piszący się świadczę, jako kopią z ninieyszym autentykiem zgodną, pozwu z instancyi Ur. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Rosieńskiego Jeneralnego Prokuratora massy Radziwiłłowskiey po UUr. Ignacego Wendorfa Jenerała czyli sukcessorów jego, mianowicie jakiego bądź imienia córkę jego w zamęźciu za W. Kazimierzem Domańskim, jako dziedziczkę dóbr Hrycewicze w powiecie Słuckim Gubernii Mińskiey sytuowanych, po oycu swym odzierżanych właścicielkę; tudzież po Ur. Grzegorza Wykowskiego Kasztelana Wyszgrodzkiego, Leona Korwina Kochanowskiego Sowietnika, Michała Szymanowskiego i Józefa Poradowskiego, wyniesionego, jako że stałego mieysca mieszkania niewiadomych, podług prawa do drzwi Sądowych Kommissyi na urządzenie interessów Radziwiłłowskich ustanowioney przybiłem i o terminie z regestrów przydającym do rozprawy Sądowey oznaymiłem. Datt jak wyżey Felix Cybulski Woźny Kommissyi Radziwiłłowskiey.

Roku 1822 septembra 18 przed Aktami Kommissyi dla urządzenia interessów Radziw. ustanowioney obecnie stawając Woźny wyżey wyrażony relacyą tego pozwu do drzwi Sądowych przybitey urzędownie zeznał. Swiadczę Józef Dobobzyński Aktowy Regent w Kommissyi Radziwił.

Wolno drukiem ogłosić przez Gazetę Kur. Lit. Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwiłł.

Sąd Exdywizorski.

3. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na usatysfakcyonowanie wierzycieli JW. Antoniego Prozora Wojewod. Witebskiego przeznaczony, w koleynym wypełnieniu reguł dekretu Remissyinego Sądu Głównego ogłasza, że od dnia 23 września tego 1822 roku ruchomość JW. Prozora z mebli, pojazdow, garderoby, naczynia stołowego i kuchennego, oraz bielizny różney składające się, przez publiczną licytacyą w Mieście Wilnie, w domu JW. Karpia na Trockiey ulicy wyprzedawać będzie. Jakową awizacyą dla powszechney wiadomości, do Gazety Kuryera Litewskiego podając; że takowa może bydź przyjętą poświadcza. Andrzey Bobrowicz Prezes i Exdywizor. Regent Wincenty Dauksza.

Gruszki Warszawskie.

3. W Wilnie przy ulicy Wielkiey na przeciw Ratusza w domie Michela Zetela znaydują się sprowadzone do sprzedania w rozmaitych gatunkach Warszawskie gruszki za pomierną cenę.

---

3. Podaje się do wiadomości: iż ostatni termin od dnia 11 mca 7bra t. roku za 4ry tygodnie ma się odbywać exdywizya w majętności Hlinkowszczyznie położoney, Gubernii grodzieńskiey w Lidzkim ptcie, a zatém wszyscy ogólnie mogący do zeszłego Leopolda Lipnickiego Star. Bakszłańskiego Adwokata Sądu Głów. Grodz. i do pozostałego po nim majątku szczególnie Hlinkowszczyzny, ścielać pretensyine stosunki, na przeznaczający się ten termin dla zjazdu sądowego w Hlinkowszczyznie przed Sądem exdywizorskim stawali, i dowody swoich pretensyow pod utratą rzeczy, objawiali, przez obwieszczenie z instancyi kredytorow w roku 1822 7bra 11 podane, a 12 przed aktami Ziem. Lidz. zeznane zawiadomiłem, co i do gazety podaję. Tomasz Woyciechowski Wozny Ptu Lidzkiego.

Takowe uwiadomienie o podanym obwieszczeniu może Redakcya do druku przyjąć. Prezydent Grodz. Wleń. Adam Dauksza.

---

3. Niżey własnoręcznie podpisany wydałem dwa obligi, jeden WJPani Zofii z Ossowskich Rozgolowey Rottm. Xstwa Zmudz. na rubli srebr. tysiąc dwieście Nro 1,200, drugi W. Franciszkowi Zukowskiemu Szamb. b. Dworu Pol. na rubli srebr. czterysta pięćdziesiąt, które summy zapewniłem opłacić następnego 1823 roku apryla dnia 23, a że na zaspokojenie tych długów niemam innego funduszu prócz ruchomego i wiedzionemi procederami ewinkującego się majątku, przeto gdyby syn móy Wincenty Rozgol, w imieniu moim działając na zatarcie tych funduszow, nie robił jakichkolwiek układow, przez ninieyszą awizacyą interessowane osoby ostrzegam i takową awizacyą własną ręką podpisując, dla pomieszczenia w Kuryerze Litewskim podaję. Marcin Rozgoll Rotm. Xstwa Zmudz.

1822 roku wrzesnia 21 zaświadczam że takowa awizacya do druku przez redakcyą Kuryera Litewskiego przyjętą bydź może.

Regent Jan Zienkowicz.

Kurs petersburski dnia 15 września: dukat holenderski nowy 11 r. 45 kop. stary 11 r. 20 k. Zmiana złota 2 r. 86kop. Zmiana srebra 2 rub. 70½ kop.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:

6§ assygn. - - -	po	— 101	procentow
6§ brzęczącą monetą		— 96	
5§ takąż -	—	— 82½	

Kurs wileński na assygnaty od dnia 22 września: rubel srebrny 3 rub. 78¾ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 70, stary r. 11 kop. 48, imperyał r. 36 kop. 77½.

Obserwacye meterologiczne.	Czas obserwacyi		Wysokość Barom.	Wys. Ther. Reau.		Wiatry.	Odmiana w powiet.
	dnia 25	średnia	27 cal. 11,13 lin.	+ 7,58	stopni	Połud. Wschodni	Pogoda
	dnia 26	średnia	28 — 1,53 —	+ 6,91	— —	Poludniowy	Pogoda
	dnia 27	godz. 6	28 — 1,6 —	+ 4,5	— —	Połud. Wschodni	Pogoda